

тезу про нерозривність зв'язку «гастрономічної пам'яті» [2, с. 11] та історичної.

Як видається, розглянуті праці покликані заповнити лакуни у царині історії повсякдення і є свідченням рефлексії культури, оскільки осмислення гастрономічної традиції є її невід'ємною складовою, і ширше – ознакою зрілості нашої культури в цілому.

Література:

1. Казакевич Ольга. «Політична кухня» української ідентичності: гастрономічна традиція як чинник націотворення у другій половині XIX – на початку XX століття. *Емінак*. Науковий щоквартальник. 2019. № 3 (27). С. 85-93. URL: <https://eminak.net.ua/index.php/eminak/article/download/314/162/>

2. Лильо Ігор, Душар Маріанна. Шляхетна кухня Галичини. Львів: Видавництво Старого Лева, 2023. 488 с.

3. Шабловський Вітольд. Кухня терору, або як збудувати імперію ножем, ополоником і виделкою / переклад Андрія Бондаря. Львів: Видавництво Старого Лева, 2023. 376 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-317-3-27>

PECULIARITIES OF THE FORMATION OF INSTRUMENTAL COLLECTIVES IN VOLYN AT THE END OF THE 20TH AND THE BEGINNING OF THE 21ST CENTURY

ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ІНСТРУМЕНТАЛЬНИХ КОЛЕКТИВІВ НА ВОЛИНІ КІНЦЯ XX – ПОЧАТКУ XXI СТОЛІТТЯ

Okhmaniuk V. F. Охманюк В. Ф.

*PhD in Art, Professor,
другим Honored Artist of Ukraine,
Honored Artist of Ukraine, PhD in Art,
Professor,
Professor at the Department of Musical Art
Lesya Ukrainka Volyn
National University
Luts'k, Ukraine*

*заслужений діяч мистецтв України,
кандидат мистецтвознавства,
професор, кандидат
мистецтвознавства, професор,
професор кафедри музичного
мистецтва
Волинський національний університет
імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна*

Період від 90-х років XX до початку XXI століть в Україні ознаменувався цілою низкою як позитивних, так і негативних ознак.

Вони резонують в межах досить широкого діапазону – від свідомого орієнтованого вибору незалежної держави до появи новітніх форм тоталітаризму – комерціалізації духовного життя суспільства та його морального занепаду [2, с. 246].

Приватизація, вільний ринок, свобода інформації продемонстрували цілковиту непристосованість, в першу чергу української культури та музичної зокрема до конструктивних змін. Раптове зняття державного фінансування викликало певну хаотичність в музичній галузі та спонукало до пошуку нових форм існування. Безперечно, що це досить «хворобливий» процес і він вимагає швидких організаційних дій та ціннісних переорієнтацій. В першу чергу постраждало академічне мистецтво, яке випадає в номінації масової культури і цілковитої самодостатності [3, с. 179].

Національна виконавська школа перебуває в стані стегнації, коли одноразові фінансові вливання в її подальший розвиток суттєво нічого не змінюють.

Звідси, в найкритичнішому становищі перебувають великі виконавські колективи, які працюють в державних філармоніях та інших мистецьких закладах. Насамперед це стосується периферійних областей, до яких належить Волинь. Адже, не маючи широкого вибору професійних виконавців, проблема їх збереження є сьогодні однією з найактуальніших в діяльності Волинської філармонії. Утім, в умовах ринкових відносин їй довелося, фактично, поміняти свої функції – з концертно-гастрольної організації на матеріальну базу для своїх колективів, що є визначальним для їх існування.

Академічний камерний оркестр «Кантабіле». Колектив, що зародився, як струнний квартет під орудою Ю. Максименка у 1982 році. Згодом колективом, що переріс у квінтет, а пізніше септет керували І. Гриньків. З 1993 року колектив, що вже стає камерним оркестром, очолює Товій Рівець – заслужений діяч мистецтв України (з 1997 р.). Нині народний артист України.

Сьогодні в репертуарі оркестру – музика українських композиторів. Колектив працює над творами Д. Бортнянського, М. Гайворонського, місцевого композитора В. Герасимчука. У складі оркестру 15 музикантів.

В 1997 і 1999 роках Т. Рівець став лауреатом обласної програми «Людина року» в номінації «Митець року». У 2003 році нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня.

Камерний оркестр «Кантабіле» засобами інструментальної та вокальної музики проводить естетичне виховання та духовне збагачення населення області на кращих взірцях національної та зарубіжної класики, сучасних композиторів. Колектив систематично бере участь в культурно-масових заходах міста, області, держави. Гастролював у Німеччині, Греції, Данії, Польщі. До складу колективу, окрім основної групи, також входять вокалісти: народна артистка України, лауреат

Волинської обласної літературно-мистецької премії ім. А. Кримського – З. Комарук (сопрано), І. Малашевська (лірико-колоратурне сопрано), С. Бень (баритон).

Оркестр проводить активну концертну діяльність. Найчастіше він виступає перед простою волинською аудиторією – в Палаці культури міста Луцька, на сцені Волинського академічного музично-драматичного театру, в загальноосвітніх школах, закладах вищої освіти, а також в приміщенні костелу Святих Петра і Павла. Камерний оркестр «Кантабіле» – лауреат обласної мистецької премії імені І. Стравінського [1].

Волинський струнний квартет. Створення колективу пов'язане з іменем волинського скрипаля Ігоря Гриньківа. Сподвижник-просвітитель за натурою, він у 1989 році при Волинській філармонії створює струнний квартет. Репертуар концертів складається з творів Ф. Бансарті, Й. Мислівичека, Д. Бортнянського, П. Чайковського, Ф. Бонпорті. У 1992 році квартет складається з: І. Гриньків – І скрипка, В. Черехаха – ІІ скрипка, Ю. Ковальчук – альт, Л. Дмитрук – віолончель.

У цьому складі Волинський струнний квартет проіснував біля трьох років. За цей час музикантами було підготовлено декілька програм, які включали в себе визнані перлини квартетної музики. Це твори Й. Гайдна, В. Моцарта, Ф. Мендельсона, О. Бородіна, П. Чайковського, С. Рахманінова, Д. Шостаковича, Б. Лятошинського та ін.

Певною віхою у творчому доробку квартету стало виконання оригінального твору Й. Гайдна «Сім останніх слів Христа». Існують дві редакції твору – з текстом та без тексту. Квартет виконував перший варіант твору, де текст під божественний музику Й. Гайдна одухотворено прочитала заслужена артистка України Лариса Мікоян. Це було перше виконання «Семи останніх слів Христа» не лише на Волині, а і в Україні [5, с. 151].

Згодом Волинський струнний квартет стає самостійним творчим колективом, існуючи за рахунок спонсорів, яких знаходять у містах Ковелі й Луцьку.

У 1995 році продюсером струнного квартету стає директор центру-студії «Олекса» Олексій Онишко. Відбулася деяка ротація в колективі і третій склад квартету виглядає так: І. Гриньків – І скрипка, І. Сметанін – ІІ скрипка, В. Стицюк – альт, Л. Дмитрук – віолончель. Професійний рівень колективу значно зростає. Вони стають дипломантами Всеукраїнського конкурсу камерних виконавців (1996 р.) [4].

З нагоди п'ятої річниці створення колективу квартет представляє волинському слухачеві нову концертну програму, яка складається з творів О. Респігі, М. Равеля, К. Дебюссі, П. Чайковського, І. Стравінського, М. Скорика. В 1998 році Волинський струнний квартет стає лауреатом обласної мистецької премії імені Ігоря Стравінського. Та через фінансові негаразди й низку об'єктивних причин у 1999 році колектив розпадається.

Отже, у цей час Волині бракує професійних музикантів, тому певні прогалини в музичному виконавстві відшкодовуються за рахунок гастролюючих митців. Але державна філармонія не може задовільнити музичні потреби своїх земляків. Інколи, ця справа вирішувалася за рахунок окремих приватних фірм, які вели активну меценатську діяльність.

Література:

1. Алексеєва С. С. Лауреатом обласної мистецької премії імені Ігоря Стравінського за 1997 рік став камерний оркестр «Кантабіле». Віче. 2.07.1998.
2. Бортніков В. І., Надольний Й. Е., Денисюк В. Т. Волинь на зламі століть: історія краю (1989-2000 рр.). Луцьк: Редакційно-видавничий відділ «Вежа» Волинського державного університету імені Лесі Українки, 2001. 694 с.
3. Волинь за роки незалежності: Статистичний збірник: ювілене видання: статті, таблиці, схеми, діаграми. Упорядник Мотиль М. І. Луцьк: Надстир'я, 2001. 408 с.
4. Гуменюк Н. А музика вічна. Віче. 1.06.2000.
5. Сумаркова В. Народне струнно-смічкове виконавство в контексті світової музичної культури та особливості слов'янської традиції. Київське музикознавство. Зб. Статей. Випуск 6, 2001. 395с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-317-3-28>

THE DEPTH OF MEMORY OF FOLK ART

ГЛИБИНА ПАМ'ЯТІ НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА

Piso S. Ya. Пісьо С. Я.

*Senior Lecturer at the Department
of Construction and Architecture
Lviv National University
of Nature Management
Lviv, Ukraine*

*старший викладач кафедри
будівництва та архітектури
Львівський національний університет
природокористування
м. Львів, Україна*

Походження бойків є однією з найбільших загадок історії українства, про яких хорватська дослідниця Н. Каліч писала, що на бойків було витрачено більше чорнил, аніж їх було самих. Загадка виявилась настільки важкою, що тепер вже мало хто переводить на неї чорнила. Антрополог Хведір Вовк, сучасник Івана Франка, довів подібність антропологічних рис бойків не